
MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 5. Juliusban. 1788.

Phaedrus I. Könyv. 20. Mese. A. S.

A' meg éhezett ebek.

A' bolond tanátsnak nem tsak hints látattya,
 Hanem veszélyre-is az embert nogattya.
 A' vízbe áztatott bőrt egyfzer meg-láttják
 Az ebek, vagy mind egy, az éhezett kutyák.
 Mellyet hogy könnyebben ki-húzni 's meg-enni
 Lehelsen, kezdték a' vizet meg-inni.
 De sokkal hamarabb ketté hasadának,
 Mint fel-tett tzelkjokra haszonnal jutnának.

Phaedrus I. Könyv. 21. Mese. A. S.

A' vén Oroszlán, Vadkan, bika, és szamár.

Valaki el-vezti régi méltóságát,
 A' mellyért tisztelték addig uraságát:

H h

Az

Az alá-valók-is meg-tsúfolják szegényt,
 Most már nem mint Urat, hanem szegény legényt.
 Midőn az Oroszlán olly gyenge 's vén vólna,
 Hogy e' kettő miatt már tsak vonagolna.
 Rá üte a' vadkan menkő agyarával,
 Nem gondolván semmit beteges ágyával.
 'S meg-boszullá benne meg-avúlt haragját,
 Melynek rég tartotta orrában a' szagját.
 Azután a' bika kettős hatalmával
 Meg-döfé oldalba, de nem zab szalmával.
 Látván a' nagy fülü, hogy így-is még tsak él,
 Bé-rugá homlokát, minthogy mostan nem fél.
 A' vitézeket-is, monda az Oroszlán,
 Méltatlan szenvendtem, halála oráján,
 Hogy tsúfot üztenek rajtam. De tégedet,
 Te természet tsúfja, 's a' te ütédet,
 Hogy el-kell szenvednem, kétfzer kell meg-halnom,
 Ha végre-is, a' mi igaz meg-kell vallnom.

Phaedrus I. Könyv. 22. Mese. A. S.

Menyet és az ember.

Az elfogott menyét, hogy a' veszedelmet
 Kerülje, magának kéri a' kegyelmet.
 Mondván az embernek, kedvezz életemnek,
 Ki az egereket tartom ételemaek,
 Tisztitván azoktól az egézfiz házadot,
 Kinek amaz illyen feleletet adott:
 Kedves vólna, ugy-mond, ha értom mivelnéd,

Mel-

Mellyért most éltedet töllem meg-is nyernéd.
 De minthogy azért járíz, hogy te vagy azokkal.
 Elj, vagy mellyet rágnak, a' maradékokkal;
 Ne hányd hafzontalan jó-teteményedet;
 Így szólván, meg-olé méltán a' menyetet.
 Ezt a' mesét olyan ruházza magára,
 A' ki tsupán vigyáz tulajdon hafznára.
 'S üres szolgálátját az ollyannak hánnya,
 Kinek nem okolság a' főbb tudománya.

Phaedrus I. Könyv. 23. Mese. A. S.

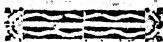
Egy hűségeseb.

Ki szokása ellen hamar adakozik,
 Az a' bolondoknak pártján hadakozik.
 De az okosoknak hafzontalan hánnya
 Törét, mellyel őket meg-fogni kívánnya.
 Egy éjjeli tólvaj az ebnek kenyeret,
 Hogy így meg-tsalhassa az eledellel, vét.
 Hallode, mond az eb, ha szájamot azért
 Hogy én ne ugassak tulajdon Uramért,
 Be-akarod dugni: rútul tsalatkozol,
 Midön hafzon nélkül hamar adakozol.
 Melly adakozásod inkább int vigyázni,
 'S nem enged hafznodért engemet hibázni.

Phaedrus I. Könyv. 24. Mese. A. S.

Az el-hafadt béka és az ökor.

Ha a' szegény mint a' gazdag terjeszkedik,
 Vesz, vagy mint a' tyúknak pipje erefzkedik.

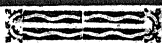
A' béka meg-láttya igen-igen régen,
 A' mint legelődnek egy ökor a' réten.
 És meg-irigyelvén akkora nagyságát,
 Fel-fújja bőrének ő-is rántzolságát.
 Ekkor, ha nagyobbbe ő annál, Kérdette
 Fiait, nem, ezt a' feleletet vette.
 Másodszor meg-vetvén fokkal inkább magát,
 Több széllel tölté-meg kitsin rántzos tagát
 Már most melyik nagyobb? meg-kérdé viszontag,
 Mondának, az ökor, apa! tsak nagyobb tag.
 Végre ezen szókra fel-lobbana jobban,
 'S el-hafada, mikor puffadna nagyobbban.

Phaedrus I. Könyv. 25. Mese. A. S.

Az eb és a' korkódilus.

Az okofabbaknak kik tanátsot adnak,
 'Tsak le-nevettetnek, 's hijába fáradsnak,
 Azt mondják, hogy futva zörbölik a' Nilust.
 Az ebek, kerülvén a' fok korkódilust.
 Midön azért egy eb innya ugy kezdene,
 Egy nagy kordódilus ő-feléje mene.
 És azt mondá, ne fély, a' mennyi kell igyál,
 Nintsen itt tsalárdság, lafsan járj, nyugodjál.
 Én bizony, felele, engedelmeskedném,
 Ha ehes fogadra majd nem kerekedném.

Phæ-

Phaedrus I. Könyv. 26. Mese. A. S.

A róka és gólya.

Senkit ne bánts, de ha bántnak, mást te-is bánts; (a)

Mert ez a' mese int, hogy ha van, fegyvert ránts.
Azt mondják, a' róka, elsöbben a' gólyát.

Invitálta, ezt a' békák pártfogóját,
S tálban-elejibe olly hig levelet adott,

Mellyet az éh. Vendég meg-sem kóstolhatott.
El-hivá a' rókát maga-is a' gólya,

Hogy jó-akarattját meg-vizsontagolja:
Elé-teve tele egy nagy fa-palatzkot,

Tzibrével, hogy abból majd jól tartsa Latzkrét.
A' gazda jól lakék, mert orrát bé-dugá,

A' Vendégnek pedig, ne koplalj, azt fugá.
A' ravasz a' költsönt méltán ki-koplalá,

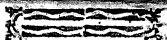
Mig a' fa kulatsnak kopatz nyakát nyalá.
Ekkor a' bujdosó gólya ekként szólla:

Sok-fele a' fonal, de egy a' matólla. (b).

Phæ-

(a.) Ez a' Morál-is tsonka, mint a' 8-dik mesebe-
li, mert ha más bánt-is, el-kell kerülnünk,
hogy mást ne bántsunk, külömben hibázunk.

(b.) A' matólla egy hószszu fa-eszköz, melyet
jól esmérnek a' Székely Afszzonyok, mert a'
hól fokát fonnak, ott fok-at-is matóllálnak, tu-
lajdon jó értelemben. De igen jól esmerik a'
gyermek-is, mert e' télben meg-nem engedi,
hogy a' lábok meg-sibbadjon, melyre nyárba
az apjok gondot visel. Én magam-is gyermek
koromban, a' melly len vagy kender fonalat
az

Phædrus I. Könyv. 27. Mese. A. S.

Az eb, kints, és a' kánya.

Ez a' mese illik mind a' fösvényekre,
 Mind az olyan szivü szegény legényekre;
Kik ámbár alaton házból születtenek,
 Gardagoknak meg-is mondatni szeretnek,
Ember tsontot ásván egy eb, kintsre talált,
 De meg-bántván azzal a' szentséges halált: (a.)
Ugy büntetteték-meg Szentség-töréséért,
 Hogy mig él esdeklyék szüntelen tsak kintsért.
Midön azért a' pénzt nem szünnék örzeni,
 Meg-hal étlenségben, el-felejtven enni.
Kinek a' fejnél meg-állván a' kánya,
 Méltán döglöttél-meg, oh te eb, így szánnya.
Kinek okofságod nem lévén nemtelen!
 Nagy Királyi kintset kívánál hirtelen.
Holott tsak út-félen ebtől fogoutattál,
 'S azután a' szemét-dombon tápláltattál.

Phæ-

az Anyám, és tsepüt vagy szöfzöt a' szolgálófont, sokszor vettem-fel a' matóliára. Továbbá matóllálni azt-is jelenti, hogy elé 's hátra járni t. i. haszontalan vagy tilalmas dologban koslatni, mint az ebek szoktak.

(a.) Az az : a' halottak' Isteneit, (Deos manes) vagy a' mint a' Pogányok hitték, azt a' két Lelket (Genios), kik minden ember mellé adatatnak születésekor, és halálakor változnak az említett halotti Istenekké.

Phaedrus I. Könyv. 28. Mese. A. S.

A' róka és sas.

Bár a' nagy Méltóság járjon-is bársonyban,
 De az alatsontól tsak tartson azonbann.
 Mert bofzut tud állni hamar a' bölts elme,
 Jövén minden úton annak segedelme.
 A' róka-fiakat egyszer el-ragadja
 A' Sas, és félszkében fiainak adja.
 Kit a' róka anya szomoruán kísér,
 És fiait szánván, könyvezve arra kér.
 Hogy ne szomorítsa ugy annyira szegényt,
 'S ne vegyen-el tőlle olyan sok szép remónyt.
 A' magos fán lévén, ezt számba sem veszi,
 Mellyért a' róka-is aztot tselekefzi.
 Ragad az óltárról egy üfzköt haraggal,
 'S körül veszi a' fát mindenfelől langal.
 Hogy maga fájdalmát az ellenségével
 Enyhitse. De az-is gondolván félszkével,
 Kéré meg-alázva amaszt, 's a' fijait
 Meg-adá, 's így menté-meg kis madarait.

Phaedrus I. Könyv. 29. Mese. A. S.

Ez a' mese-is ki-van hagyva az én Sz. Phædrusomból.

Phaedrus I. Könyv. 30. Mese. A. S.

A' békák rebegnek a' bikák tőrökölésétől.

A' szegény emberek ott méltán rettegnek,

Hól a' hatalmasok edgyütt verekednek. (a.)

Látván a' béka, hogy a' bikák tőrökölnek,

Azt mondja, jaj! bizony minket-is meg-ölnék.

Kérdi edgyik tölle, hogy azt miért mondja?

Békáknak bikákkal nintsen semmi gondja.

Hízzem azok töllünk, mond, meszsze lakoznak,

Azért veszedelmet réánk nem-is hoznak.

Az igaz, hogy hellyel 's nemmel különböznek,

Felele; dé az, a' mellyiket meg-gyöznek,

'S azután el-üznek: ide jó valóba

Az erdöböl reánk ezen fáros tóba.

És itt egybe tapod titkos szobánkban-is

Kemény lábaival vizes hazánkban-is.

Igy küzködévén azért a' nagy ellenségek,

El-hat mi reánk-is az ő dühölségek.

(a.) Mert ha két Király egy-másra meg-harag-
szik, és egy-mással hadakozik, nem az ő éle-
tek vesz, hanem a' sok ezer szegény legények
nyaka szakad.